

Səməyə əl uzatmaq istəyənlər və bir-birinə bənzəməyənlər iki dağın arasından kanatla körpü asılmışdı. Lahıca gedən insanların diqqətini də elə bu asma körpü cəlb etmişdi. Bu gözəlliyə tamaşa etmək üçün bir anlıq burada dayanmışdılar. Uşaqlar səsküyə sala-sala körpüyə çıxıb hərəkət etməyə böyük həvəs göstərirdilər.

Asta-asta yolumuza davam edirik. Nə dağlar yerindən qopur, nə də qayalar üstümüzə aşır. Dağlar da, qayalar da, neçə illərdir ki, beləcə, donub yerlərində qalıblar. Torpaqdan möhkəmcə yapışmışlar. Nə dağlar bir-birinə oxşayırlar, nə də qayalar. Hamısı bir-birindən fərqli və bənzərsizdir. İlk dəfə bu yerlərə ayaq qoyduğumdan, ətrafdakı gözəlliyə baxmaqdan gözümdə dörd olub. Tanrı bu yerlərə çox gözəl qələm çəkib. Bu yerlərin təbiətinə bütün rəngləri vurub. Ona görə də ətraf rəngarəngdir, bənzərsizdir, təkrarolunmazdır.

Bir az qorxulu, bir az təhlükəli yollardan keçib, axır ki, mənzilbaşına çatırıq. Lahıca daha da yaxşı görüb yaddaşma yazmaq üçün ətrafıma diqqətlə göz gəzdirirəm. Elə baxıram ki, sanki bu yerlərin şəklini gözlərimə çəkəcəm. Lahıca hündür dağların ətəyində yerləşir. Əsrlərdir, illərdir ki, bu dağlar Lahıca ovcunun içində saxlayır. Bura gələndə o qədər çoxdur ki, maşın saxlamağa da yer tapmaqda çətinlik çəkirik. Başımı qaldırıb səməyə baxıram. Günəş bəxtəvər-bəxtəvər üzümə gülümsəyir. Deyəsən, o da bizim kimi bu gün çox sevinclidir.

Lahıca oğullar atalarının, babalarının peşələrini böyük həvəslə davam etdirirlər, çiyinlərində bu gündən sabaha daşıyırlar. İrəli addım atdıqca sanki üzüm keçmiş gədirəm. Elə bil burada zaman donub, bu günə keçmiş və gələcək qovuşub. Amma bunların qarşısında bərabərlik qarşısı qoymaq olmur. Çünki zaman məsafəsinə görə bir-birlərindən uzaq və əlçatmazdır.

Gələnlər turistlərə satışa çıxarılmış əşyalara böyük maraqla baxır, ustalarla söhbət edirlər. Sonra həm ustalarla, həm də onların düzəldikləri əşyalarla bir yerdə şəkil çəkdirirlər. Bu günlərdən, bu yerlərdən yadigar saxlamaq üçün kiçik də olsa, bir əşya alıb aparırlar. Milli geyimlərimiz də Lahıca gələnlərin diqqətini cəlb edir.

Daş döşənməmiş küçə ilə irəli getdikcə, sanki ötən illərə doğru addımlayırsan. Ətrafda gördüklərimiz bir anlıq bizi sehləyir. Sanki nağıllar aləminə düşürsən.

Gəzdiyimiz küçələrdə tez-tez bulaqlarla da rastlaşırıq. Qayna-yib çəşən sərindən içdikcə, dağların havasını, torpağın dadını hiss edirik. Bulaqların cürbəcür ad-

Lahıcın gözəlliyi, qədimliyi və sirli-sehrli aləmi haqqında çox eşitmişdim. Eşitmək az idi, görək mütləq gedib o yerləri görədim. Atalar yaxşı deyib ki, yüz eşitməkdən bir görmək yaxşıdır. Nə qədər çalışsam da, o gözəllik məkanına baş çəkməyə vaxt tapmaq olmurdu. Elə bil vaxt zamanın dəyirmanında ovulub-ovulub sovrulub qəhətə çıxmış, heçliyə çevrilmişdi.

Axır ki, bugünlərdə Lahıca gəlməyə vaxt tapıldı. Həmişə İsmayilli rayonuna yolumuz düşəndə bu yaşayış məntəqəsinin yerləşdiyi istiqaməti göstərən lövhənin yanından başı göylərə söykənən dağlara həsədlə baxıb sürətlə ötür keçərdik. Amma budəfəki səfərimizdə belə olmadı. Lahıcın adı yazılan lövhənin yanında maşının sürətini azaldıb ox işarəsi ilə göstərilən istiqamətə döndük. Pəncərədən üzümüzə meşələrin sərin havası vurdu. Asfalt döşənməmiş rahat yollar üzüm dağlara tərəf uzanıb gedirdi. Meşələrlə əhatə olunmuş dağların gözəlliyinə baxmaqdan doymaq olmurdu. Elə bil təbiət ağaclardan dağların əyninə yaşıl don biçmişdi. Bu geyim dağlara çox yaraşır. Bütün bu mənzərələri seyr etmək insana zövq verir. Belə gözəlliyə heyran qalmamaq mümkün deyil.

Yollarda maşın, gediş-gəliş çox idi. Hamı bu qədim məkana tez çatmağa tələsirdi. Bizi çiyinlərində Lahıca aparacaq yolların da gözəlliyi diqqətimizi özünə çəkdi. Yollar qıvrılıb yatmış ilana bənzəyirdi. Sərt döngələr, dik yoxuş və enişlər təhlükələrdən xəbər verirdi. Hündür ağaclar sanki yola qalın kölgə salmaq üçün bir-birləri ilə bərk-bərk qucaqlaşmışdılar. Ağacların kölgəsi asfaltın üstündə kəpənəklər kimi oynayırdı. Beləcə, bizi əhatə edən gözəl mənzərələri seyr edə-ədə yolumuza davam edirdik.

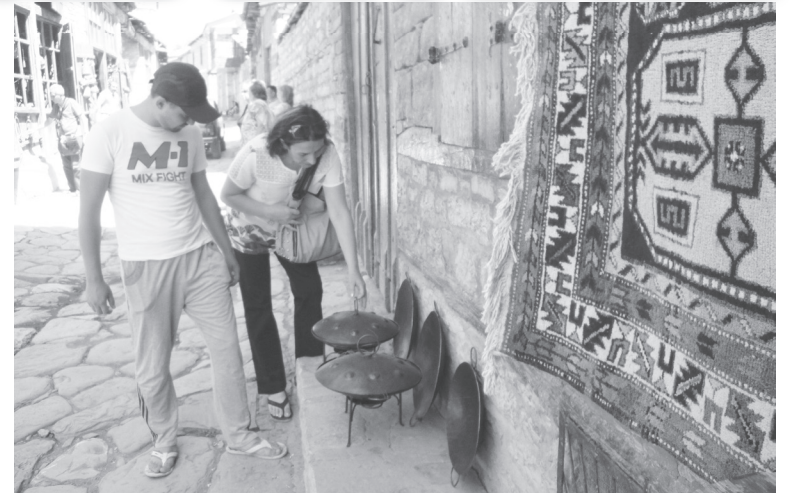
zamanları qovuşdurən məkan

Zərnava kəndindəki sərt döngələrin birində maşınların sağ tərəfdə ard-arda dayandığını görüb biz də avtomobili saxlamalı olduq. Ağlıma gələndə ilk fikir bu oldu ki, yaqın, qəza-filan baş verib, yoxsa bu qədər maşın yolun kənarına düzülməzdi. Astaca öz-özümə pıçıldadım ki, kaş qəza olmasın. İcimdə həyəcan yükü, maşınların arasından keçib irəli getdim. Gördüm ki, şükür, nə qəza, nə də bədbəxt hadisə baş verib. Əksinə, qarşımda bu yerlərin gözəlliyinin daha bir möhtəşəm səhifəsi açıldı. Yanaşı dayanmış dağların arasından aram-aram, ayaq saxlamadan çay axıb gedirdi. İslanmış irili-xırdalı daşlar par-par parıldayıb sayrısaq göz qamaşırdırdı.

Asma körpü ilə üzübüz iri qayalar ilk baxışda adama vahiməli gəlir, amma yavaş-yavaş sanki adama dostlaşıb doğmalaşır. Qayanın üstündə torpağın belə əli çatmadığı yerlərdə güllər bitib, çiçəklər açıb. Bu da təbiətin bir möcüzəsidir. Çiçəklərin üstündə arılar vızıldayıb, kəpənəklər uçurdu. Qayaların ortasından bulaq qaynayır. Bu sərin sudan bir ovuc içib yolumuza davam edirik.

Lahıca yaxınlaşdıqca yollar adama vahiməli gərsənir. Nə vaxtsa burada dağları partladıb, qayaları parçalayıb yol çəkiblər. Elə yerlər var idi ki, baxanda fikirləşirsən, elə indicə dağ yerindən qopacaq, xal kimi görünən iri qayalar adamın üstünə aşacaq.

Lahıcın darısqal küçələri, döngələri, yol-yolağası bir anlıq mənə İcərişəhəri xatırladı. Bir anlıq fikrim ötür arxada qalmış keçmiş əl uzadır. Qulaqlarıma at kişnərtisi, qılınc səsi, ox vıyılması, insanların səsküyü gəlir. Keçib getdiyimiz küçəyə iri-iri daşlar döşənib. Ətrafda gördüyümüz hər şey qədimliyini özündə saxlayıb. Küçə boyu sıralanmış mağazalarda nələr satılır? Ürəyindən keçən hər şeyi burada tapa bilərsən. Dağ çiçəyindən tutmuş manqala qədər hər şey var. Bütün mağazalarda misgərlik sənətinin nümunələri satışa qoyulub. Emalatxanaların bəzilərinin üstünə vurulmuş tanışlıq lövhələrindən məlum olur ki, onlar XIX əsrin yadigarlarıdır.

ları da var. Məni ən çox cəlb edən "Qoşa bulaq" adı oldu. İki dəmir boru ilə axıb gələnlər su bir nohurda birləşir. Bir anlıq mənə elə gəldi ki, bu bulaqlardan birinin suyu keçmişdən, biri də gələcəkdən axıb gəlir və burada indiki zamanla, bu günümüzə qovuşur. Həm keçmişdən, həm də gələcəkdən axıb gələnlər bulaqdan su içdim. Dadı-tamı eyni deyildi, bir-birlərindən fərqlənirdi. Elə Lahıca da mənim yaddaşında zamanların qovuşduğu bir məkan kimi qaldı.

Ətrafda gördüyümüz hər şey diqqəti özünə cəlb edirdi. Hər əşyada, hər paltarda bir gözəllik düzümü vardı. Sanki bir anlıq nağıllardakı gözəllik məkanına düşmüşdük. Bir neçə saat gələndən sonra üzüm yuxarı bir-birinə söykənən dağlara tərəf getdik. Lahıcın dağları ilə küçələrinin gözəlliyi bir-birini tamamlayırdı. Başımı qaldırıb səmanı gözdən keçirirəm. Gözəlliyə baxmağa başı qarışan ay da hələ batmayıb, eləcə yerində donub qalıb. Sanki gözlərini bu yerlərin gözəlliklərindən çəkmə bilmir. İrəli getdikcə qulaqlarıma su şırıltısı gəlir. İki əzəmətli dağın arasından axıb gedən çayın səsidir. Çay sanki şırıltısı ilə göz işlədikcə uzanıb gedən bu gözəlliyə, zamanları özündə qovuşdurən Lahıca əbədi layla çalır.

